

ROMÂNIA

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Cabinetul Ministrului

Nr. 14.750/2005

21.02.2005

Nr. 561 /D.R.P.
Data 22.02.2005

Stimate Domnule Deputat,

La interpelarea dumneavoastră, înregistrată la Camera Deputaților, cu nr. 7A/2005, adresată ministrului justiției, referitoare la *măsurile ce urmează a fi luate prin Administrația Generală a Penitenciarelor cu privire la îmbunătățirea condițiilor de viață din penitenciare și la finanțarea sistemului penitenciar*, vă comunicăm următoarele:

În contextul alocării unor fonduri sub limita necesităților minimale de consum și dotare, coroborate cu suprapopularea carcerală, creșterea procentului de deținuți cu grad sporit de pericolozitate, starea necorespunzătoare a 50% din parcul de construcții și mai ales, numărul redus de personal în raport cu volumul misiunilor încredințate, în sistemul penitenciar se mențin, în continuare, unele dificultăți, printre care menționăm:

- diminuarea *capacității personalului* de a face față problemelor la nivelul exigențelor pentru care este pregătit și instruit, *deteriorarea continuă a condițiilor de viață* din anumite penitenciare (ex. Jilava, Poarta Albă etc.);
- *creșterea riscului* pe care îl prezintă populația penitenciară, pentru siguranța deținerii și chiar pentru ordinea și liniștea publică;
- menținerea unui *volum scăzut al intervențiilor specializate* pentru resocializarea persoanelor condamnate, datorită condițiilor de muncă și salarizare neatractive pentru specialiștii cu studii superioare și experiență profesională;
- *pericolul permanent*, pentru personal, de a contacta *boli contagioase, violențe și amenințări* asupra personalului și familiilor acestuia și absența protecției pentru aceștia;
- crearea de *blocaje financiare și logistice* care, pentru a putea fi depășite, de cele mai multe ori impun cheltuieli bugetare mult mai mari.

Realizând o evaluare realistă a rezultatelor obținute, a condițiilor existente și a cerințelor de continuare a reformei, Ministerul Justiției și Administrația Națională a Penitenciarelor a realizat un **Plan de acțiune**, pentru perioada **2005-2008**, cu obiective și măsuri pe care dorim să le realizăm în vederea îmbunătățirii condițiilor de viață din

penitenciare, care are în vedere pe de o parte, *elaborarea cadrului normativ necesar* punerii în aplicare a Statutului funcționarilor publici din Administrația Națională a Penitenciarelor, iar pe de altă parte *elaborarea legislației secundare* pentru punerea în aplicare a Legii privind executarea pedepselor care să aibă în vedere și următoarele aspecte:

- corelarea dispozițiilor legale privind drepturilor deținuților și condițiile de detenție cu normele europene revizuite în 2004;
- asigurarea *condițiilor și materialelor* necesare deținuților în vederea exercitării dreptului la apărare și corespondență;
- *responsabilizarea personalului* de penitenciare pentru menținerea unei relații corecte cu persoanele private de libertate.

Administrația Națională a Penitenciarelor are în vedere o serie de alte obiective care fac obiectul **Programului Phare 2003/2005 „Asistență pentru consolidarea activităților din sistemul penitenciar românesc”**, derulat în colaborare cu Administrația penitenciară spaniolă, care are în vedere *formarea personalului* în vederea combaterii problemelor legate de droguri, *elaborarea strategiilor* privind combaterea traficului și consumului de droguri și reintegrarea socială a deținuților, *pregătirea șefilor serviciilor* de reintegrare, instructorilor-educatori, psihologilor și asistenților sociali;

O atenție deosebită urmează a se acorda elaborării documentației necesare demarării lucrărilor pentru **construirea a 4 noi penitenciare** cu o capacitate de 1.000 locuri fiecare și modernizarea spațiilor de detenție la două dintre penitenciarele existente (Brăila și Focșani).

Având în vedere experiența europeană, dar și legislația română actuală, se vor face demersurile necesare pentru realizarea noilor construcții, în parteneriat public privat, astfel încât să se realizeze mobilizarea unor surse de finanțare private pentru realizarea cât mai urgentă a acestor investiții, absolut necesare sistemului penitenciar.

În același timp și cu aceeași finalitate, s-au stabilit **strategii individualizate** pe linie de reintegrare socială a deținuților și în domeniul medical. Astfel:

1. **Strategia de reintegrare socială** a persoanelor care execută pedepse privative de libertate conține măsuri, în premieră absolută, menite să acopere unele „conuri de umbră” în acest domeniu, subliniate și de experții europeni. Pe scurt, în anul 2005, urmează să se realizeze:

- definirea *tipurilor de programe* în funcție de regimurile de executare a pedepselor prevăzute în Legea nr. 294/2004;
- dezvoltarea *colaborării cu serviciile de probațiune*, în vederea derulării unor activități de reinsertie socială a persoanelor private de libertate și a celor liberate condiționat, conform noului Cod Penal;

- elaborarea unei *metodologii unitare* de desfășurare a activităților de reintegrare și stabilirea criteriilor de evaluare ale acestora;
- elaborarea *criteriilor* care stau la baza stabilirii gradului de pericolozitate al deținuților;
- elaborarea *planului de evaluare și intervenție socio-educativă*, în vederea personalizării regimului de executare a pedepsei;
- *dotarea atelierelor* destinate activităților productive și de recalificare a deținuților;
- *echiparea Centrelor de Reeducare a minorilor* cu material didactic modern pentru clase, laboratoare și ateliere, precum și cu echipament sportiv adecvat.

2. Referitor la *strategia în domeniul medical*, aceasta va permite continuarea îmbunătățirii condițiilor de asigurare a dreptului la sănătate a deținuților. În acest sens, se are în vedere:

- *înființarea* Unității de Supraveghere și Control al Tuberculozei în penitenciare;
- implementarea activităților destinate deținuților din Memorandumul de înțelegere dintre Ministerul Sănătății din România și Organizația „Doctors of the World in Romania” (DOW);
- proiectul „Sănătate în penitenciare”;
- proiecte finanțate de Fondul Global de luptă împotriva SIDA, tuberculozei și malariei;

De asemenea, se va acorda atenția necesară dezvoltării unor măsuri pentru prevenirea și combaterea consumului de droguri în penitenciare, creșterea gradului de informatizare a activităților desfășurate în sistemul administrației penitenciare și nu în ultimul rând pentru asigurarea unor condiții de muncă sigure pentru personalul de penitenciare.

În aceste condiții, apreciem că îmbunătățirea condițiilor de executare a pedepselor private de libertate se poate realiza în termen de 2-3 ani, în măsura în care Ministerul Justiției - Administrația Națională a Penitenciarelor va dispune de alocațiile bugetare adecvate.

În ceea ce privește *dificultățile financiare actuale ale sistemului penitenciar*, vă precizăm că prin Legea bugetului de stat pe anul 2005, au fost aprobate, pentru sistemul penitenciar, fonduri în sumă de 4.501.000.000 mii lei, față de necesarul solicitat de 6.777.000.000 mii lei, rezultând un deficit de 2.276.000.000 mii lei.

Situația cea mai dificilă se înregistrează la *cheltuieli materiale și servicii* unde deficitul de fonduri se ridică la aproximativ 1.628.000.000 mii lei, practic necesarul real fiind acoperit numai în proporție de 40%.

Neacoperirea necesarului de fonduri la cheltuieli materiale, va avea, în perioada următoare, consecințe deosebit de importante asupra calității vieții în mediul penitenciar, printre care menționăm

- *imposibilitatea lichidării datoriilor față de furnizorii, neasigurarea alimentelor necesare* pentru hrănirea persoanelor private de libertate, pentru care sunt necesare fonduri în sumă de aproximativ 584.000.000 mii lei;
- *imposibilitatea asigurării unui echipament de serviciu*, pentru care sunt necesare fonduri în sumă de 230.000.000 mii lei;
- *nu se vor putea realiza lucrări de reparații curente și capitale*, la spațiile de detenție, centrale termice, împrejurimi ale unităților, precum și reabilitarea unor clădiri administrative pentru care sunt necesare fonduri de minimum 324.000.000 mii lei;
- *nu se vor putea achita restanțele față de personalul din penitenciare*, estimate la aproximativ 300.000.000 mii lei, reprezentând contravaloarea echipamentului militar aferent perioadei 2003-2004;

Conducerea Administrației Naționale a Penitenciarelor a apreciat faptul că, în acest an va reuși să obțină din *activități productive proprii* circa 300 miliarde lei, că beneficiază de o finanțare PHARE în valoare totală de 4.500.000 Euro pentru programe de reinsertie socială pentru adulți și minori, pentru prevenirea și combaterea consumului de droguri în penitenciare, precum și de finanțare din partea Fondului Global și Băncii Mondiale de 1.628.046 USD pentru programe medicale în domeniul prevenirii și combaterii TBC și HIV/SIDA în penitenciare.

Având în vedere resursele bugetare limitate, și în viitor conducerea Administrației Naționale a Penitenciarelor va continua să caute surse de finanțare exterioare bugetului de stat. Cu toate acestea, alocațiile bugetare sunt hotărâtoare pentru dezvoltarea sistemului penitenciar.

Cu stimă,

MINISTRUL JUSTIȚIEI
Monica Luisa MACOVEI